

לאב

במלאת חמשים שנה לעלותו על אדמת פתח חקיה

ברוכות הימים
אשר זרעו
בבקר-יחור.
לאשת זרזירים עטים —
שדמות-חמרה אדמות:
אשר הכריכו הגפן בעננה
ושחלו אקליפטים כדגלי גיחוח
על מי ירקון;
אשר רסנו הסוס
והצמידו רובה ללחי
לגרש אויב מעל סכה וילה.
סכת-שלומים מולכת
עלי חולות ומבויט;
ובעין ירקה עזה
יפקח על האפרוחים:
דונמים רכים זרועי כרשינה
ושנרים מספר רובעים במר-בצה...
חורש התלם על אף המדבר
בוקע ראשון באדמת-בתולה:
ברוכות הימים!

1929

קמאני

אני רק גלגול

אני רק גלגול

של אשה

נולדתי על מדרגות

הר ציון מלך ירושלים

והמקדש נבט

אלי בכל תודו

פפת יהוב

האידה את חיי -

נזירה הייתי -

בית קברות

על ירכתי ההר

בין המדרגות הגולשות

לצמק ירושפט -

שם בנתי לי בקתה

במו ידי

מאבני המקום

במו ידי הקשות

והמוקצעות

בכפות רגלי

הבקשות היחפות

יודתי כדעל בין

פרקים והם

מנשקים שלי צעיפי

הנשרד עליהם ומשהים

בו את ריחם התורף

ואני פרח בין פרחי הכהונה

הצעירים מסלולי הפאות

הנצצות משירי השמן

אשר לחצר המקדש

ואני ילדה נצרה

בין הרבה בנים

פרי כהונה - רפי צינים

כאילות

מסלולי פאות

והביות שתורות וארמות

ואני נצרה כחוששה

בבוקנה במדרגות ירושלים

לי חלקה חמש אמות

על חמש מגדלת אתרוג למקדש

וקשוא למאכל -

כל מאכלי אפנים וקשואים

ופת קצור וגריסי חטה

אשר אני טוחנת על תיחום

שנתן לי אבי -

והוא אשר אשר נזירתי

מי כהן הוא במקדש -

ואני בתו היחידה

הקדשתי עצמי למריטת המנחות

עשבים יש ליד בקתתי אותם אקח

בקר, בקר ואעלה

וארד במדרגות עד למקדש

הזהר לקראתי באש קדש

אני לוהר הנה ואלה הם חיי

ורוח העשבים הנספג

בבגרי

ונספג גם בנפשי -

ואני שומר עלי מפני נצור החצר

של א תפגע נזירתי הקדושה

ואני כבן לו -

וסביב יפעת אל שופעת

מן הדרים והסבך והפרחים

שוכים את נפשי וממלאים

אותה גיל עליון -

אני פרח כהנים

על מדרגות ההר בירושלים

ואני חרצת את חלקתי

הגדולה בסדרן -

חשה והבה קוצרת

במגל קטן אשר נתן לי

אבי -

ועדנה של אפון ועדשה

יש בה

ואותם אני מבשלת על מדרות

קוצים קטנה בין שלש אבנים

ועץ אתרוג בחלקה

וחית אור צהים יומין

ואני קוטפת זיתיו

וכותשת למאכל -

ואלה הם חיי -

נזירה בודדה -

מודטת מנחות קדש -

בעשבי הרים ואפר מדרות

וזה חלקי הנפלא בתבל זו

בין הרים וסבך ויחגי

אני נולדתי לפני שלשת

אלפי שנה - כאן הייתי

ואיתי אור

ונשמתי אור הרים

מבלי דעת שישים

במרחקים שבגלגול אחד

יעשני לנזירה

כף יד רשעה

קוים של עֶשֶׂן נטוּ במִלְכָּסוֹ
וְאָבָא שְׁלִי הִכָּה אוֹתִי.
כָּל הָעוֹמְדִים צָחֲקוּ לַמֶּרְאֶה,
מָה שִׁסְפַּרְתִּי אֲמַת וַיִּצִיב.

קוים של עֶשֶׂן נטוּ במִלְכָּסוֹ
אָבָא הִכָּה עַל כַּף יָדִי.
הוּא אָמַר שֶׁהִיא כַּף יָד רִשְׁעָה.
מָה שִׁסְפַּרְתִּי אֲמַת וַיִּצִיב.

קוים של עֶשֶׂן נטוּ במִלְכָּסוֹ
אָבָא חָדַל מִהֲכוֹת אוֹתִי.
הֵיךְ הָרִשְׁעָה צִמְחָה אֶצְבָּעוֹת
וְכָל מַעֲשֵׂה שְׁרִיר וְקָיָם.

קוים של עֶשֶׂן נטוּ במִלְכָּסוֹ
פָּחַד לוֹחֵף אֶת הַכַּף הָרִשְׁעָה
אָבָא חָדַל מִהֲכוֹת אוֹתִי
אֵף הַפָּחַד הִנֵּה שְׁרִיר וְקָיָם.

הלך האיש

ועכשו הלך האיש אשר
במושב לצים לא ישב
ולא עמד בדרך החיים
החטאים המוזרים
למלמד הנ"ך פשוט
וחזר על עצמו כמו עץ הלימון הנזק
היה אבא שלי
שלמד אותי אלה בית
ועכשו העתיקי נא
את הפרק הזה מתהלים
בכתב יפה. "אין א"י"

אשר האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים
לא עמד ובמושב לצים לא ישב: כי אם בתורת יהוה חפצו
ובתורתו יהגה יומם ולילה: והיה כעץ שתול על-פלגי מים
אשר פרוץ יתן בעתו ועלהו לא-יבול וכל אשר-יעשה
יצליח: לא-כן הרשעים כי אם-כמץ אשר-תדפנו רוח: על-
כן לא-יקמו רשעים במשפט וחטאים בעדת צדיקים:
כי יודע יהוה דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד:

תהלים

א ספר ראשון

— — — והיה גם חג שמחת־תורה שהיה היפה בחגים

כולם, והיה אבא שהיה לוקחני עמו לאחר סעודת־הערב אל הישיבה הגדולה, לחזות בהקפות. הוא היה מרכיבני על

כתפיו למען איטיב לראות ולעיתים היה מחזיק ספר־תורה בזרועותיו וגם אני על כתפיו ואני מחבקת לצווארו והוא מחבק לתורה וכולנו מרקדים — אני ואבא והספר, ובשמחתי אני יראה פן ישמט הספר מבין ידיו ויפול ארצה ועל העדה כולה יושת עונש נורא. והבחורים היו מקפצים שם עם ספרים עטוי־קטיפה ועטורי־כתרים ורימונים משמיעים קול צילצול עדין שנבלע במהומת הרעש, והם היו צועקים את שיריהם ופניהם אדומים ואגלי־זיעה מתנצנצים בהם לאור המנורות המפוארות והכבדות שהיו משתלשלות מן התיקרה הגבוהה ופיאותיהם מתעופפות וזקניהם פרוצים ותמיד גִדְמו בעיני גבוהים משאר האנשים, ככחושים מאוד וכבעלי פנים ארוכות־ארוכות, וההיכל — נוגה אור והקהל עצום ורב ודוחק על אבא ועלי מכל הצדדים וממרום כתפיו אני מוחאת כף. והבחורים שרו "וטהר לבנו לעבדך באמת" או "אלי, אלי, למה עזבתני" או "צמאה, צמאה, לך נפשי" או "ואם אמרתי מטה רגלי", וכשהיו צועקים את המילים הקדושות מעומק נשמתם ומגביהים את הספרים ברוב התלהבות ורוקעים ברגליהם, היה לכל מילה ומילה משקל של אמת ושל קדושה. הייתי ילדה קטנה, אבל התרגשותם היתה מובנת לי בתכלית. אבא היה מזמר חרש לעצמו ובחבקי את צווארו יכולתי לחוש איך זעה פיקתו ואיך נוצרים הצלילים בתוך גרונו.

אהבתי את חג שמחת-תורה יותר מכל החגים בעיקר מפני
שבשום יום אחר מימות השנה לא נתייחדתי לאבא כבאותו
יום. - - -

- - אז נפתחה דלת חדר הורי ואמי ניצבה בפתח המטבח. היא
הביסה ואמרה:

"אבא שלך מת" - ואל האשה השכנה פנתה בלשונם
ואמרה: - "בתו היפה, עכשיו כבר אין לה אב" - אחר-כך
שבה ופנתה אלי: - "בואי נראה את אבא בפעם האחרונה".
עיני אבי היו עצומות. פניו היו כחולים וחיוך קל עיוות את
תווייהם. מעולם לא היו יפים וטובים כברגע ההוא.

כשיצאתי משם הלכתי אל חדר-האמבטיה. על וו בקיר היה
תלוי מעיל-הבית החום של אבא. טמנתי את ראשי במעיל
ונשקתי לו. אחר-כך התזקתי בשרוולים הריקים וליטפתי את
פני בצמר החם והמתוספס. "אני לא אבכה" - נדרתי בלבי.
למחרת נאספו בחצר ביתנו אנשים רבים. בני המשפחה באו,
וידידים, וגם חברי וחברותי ומורי. וכשהגיע הרב הובא גם
אחי הקטן. הוא הלך עמנו אחרי הארון עד לבית-הכנסת
הראשון שבדרך. שם אמר "קדיש" ומישהו מהמכרים לקח
אותו לביתו.

אמי לא בכתה וגם עיני היו יבשות. פעם אחת נתקלו עיני
במדריך שלי, רפי, שהלך לא הרחק ממני, ולרגע עלה בכי
בגרוני. זכרתי את האימה שנפלה עלי כשהיינו בהרים
נוטעים נטיעות, ושוב אמרתי לעצמי כי תקצר ידו מלהושיע
אותי.

אהבתי
אבא

עכשיו זו חליפתי אבא

שנים רבות לאחר שמת
 עומדת כובסת זריזה
 במכבסה מהבילה
 בעיר הזרה הזו
 שאף בחלומותיו לא בקר בה
 מחליקה מנהץ קיטור על
 מקטרן חליפתו של אבי
 ומתנצלת בתנועות מדיקות ובחיוך מתחטא
 על רגבים שלא נתן יותר להסירם
 זו חליפתי
 אני שומעת כאב מכה בדפנות עורקיו השקופים
 זו חליפתי
 אני שומעת את החובה מפלחת את מיתרי קולו
 זו תמורת
 אני רואה את הדמים המעטים
 צוררים בתוף מטפחת
 מצידים עגול של הבטחה קדמונית מעל ראשי
 זה הכסף –
 שפתי אבי ואפו מחוירים
 דם נשאב לנימי שערותיו –
 גלד לעניים
 ואנחנו
 בני אדם יושבי חשד וצלמות
 גלד לחיים טובים וארזים

סגור סגור א. ג. " 266

עֵינֵי מִבְקָשׁוֹת אַחֵר אָבִי

מַעֲמֵדֶת הַגָּבָה בָּהּ אֲנִי נֹצֵבֶת
מִבְעַד לְוִילּוֹן תַּחְרִים זֹל
עֵינֵי מִבְקָשׁוֹת אֶת אָבִי

לִרְאוֹתוֹ שׁוֹב עֵטוֹף בְּטִלִית הַחַג שְׁלוֹ
מִתְפַּלֵּל בְּדַבְּקוֹת הַכִּרְחִית
שֶׁקֶנָה לוֹ בְּשִׁנּוּתָיו הָאַחֲרוֹנוֹת

אָבִינוּ הַמִּסְרָה וְהַזֶּהֱרָה

אֲנִי מִחֻפְזָת אוֹתוֹ

בְּקֶרֶב הָעֵדָה הַקְּדוּשָׁה

לְשֹׁמֵר שְׁלֵא יָכֹה חֲלִילָה

חֲזָק מִדִּי עַל לְבֹו הַחֲלוּשׁ

עַל חֲטָאִים שְׁלֵא יָדַע

מַעוֹלִים אֶת טַעֲמָם

מַעֲמֵדֶת הַגָּבָה בָּהּ אֲנִי נֹצֵבֶת

מִבְעַד לְוִילּוֹן תַּחְרִים זֹל

עֵינֵי מִבְקָשׁוֹת אַחֲרֵי אָבִי

שֶׁיִּכּוֹלֶה הֵייתִי לִרְאוֹתוֹ

עֵטוֹף בְּטִלִית הַחַג שְׁלוֹ

מִתְפַּלֵּל בְּדַבְּקוֹת שֶׁל יְאוּשׁ

שֶׁקֶנָה לוֹ בְּשִׁנּוּתָיו הָאַחֲרוֹנוֹת

לוֹ הָיָה אָבִי מַעֲיִף בְּרָגַע זֶה

מִבֶּט חֲטוֹף מַעֲלָה

הָיָה פּוֹגֵשׁ אֶת עֵינֵיהָ הַרְכוֹת שֶׁל
בִּתּוֹ הַקְּטָנָה

וְלַהֲרֹף הֵייתִי מִצְלִיחָה לְהַבְחִין

בְּקוֹ מְחוּק, נָדִיר

שֶׁל שְׂבִיעוֹת רָצוֹן

בְּנִתְחַדֵּק שְׂבִדֵּק שֶׁל נֶחֱת

וְהוּא הָיָה מְגַלֶּה שְׁהֶשְׁנִים הַרְבּוֹת שֶׁחֲלָפוּ

חֲדָדוֹ אֶת צִלְמִי כְּצִלְמוֹ

וְאִףּ מִבְעַד לְפָנֵי הַחַתּוּמוֹת בְּבִיכּוֹל

וְאִףּ מִבְעַד לְוִילּוֹן הַתַּחְרִים

הָיָה מִבְחִין בְּאִישׁוּנִים

הַמִּתְרַחֲבִים לִקְרֹאתוֹ

בְּאַהֲבָה בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים

עֲכָשׁוּ אָבִי

מִבִּיט עָלַי מַעֲמֵדֶת הַגָּבָה בָּהּ הוּא נִמְצָא

עֲכָשׁוּ

אֵינֶנִּי מִצְלִיחָה לְמַעַנְתָּ אֶת

מִבְטֵי הָעֶפֶר שְׁלוֹ

וְלֹא נוֹתֵר לִי אֵלֶּה לְהַמְשִׁיד

לְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ בְּקֶבֶב הָעֵדָה הַקְּדוּשָׁה

לְמִטָּה

וְלַהֲתַחֲנוֹן בְּלֵב נִשְׁבֵּר

אָבִינוּ מִלְכֵנוּ

חֲנֻנֵנוּ עֲנֵנוּ

כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים

כְּלוֹם מִיֵּינֵינוּ לְאַחֲרֵינוּ 1593

עדיין איני יודעת זאת, לא בהכרח, אבל אני חשה בדבר: אבי היושב שקט כל־כך תועץ בי את עיניו החל איכשהו לברוא אותי במבטו. ראייתו מעניקה אותי לעצמי, מבטו משקף את החיים שמנעה ממני אמי בעיניה העצומות בודון. כשאני מסתכלת בו מסתכל בי אני יכולה אלא להתאהב התאהבות כאובה, מסוכנת. ואהבתי אותו קשורה קשר בל ינתק להרגשה נוקבת של אובדן.

כבר ראיתי את זה לא פעם: אבות נושקים לבנותיהם על פיהן. אביה של אחת מתברותי היה מעשק אותה ככה במשך שנים, ואני הייתי מסתכלת בהם, לא יכולתי להסיר את מבטי, מטרדת ממראה עיני. במשפחתי, נשיקות שפתיים בין הורה לילד נחשבות המוניות, כמו לרקוק בציבור או לא לרחוץ ידיים אחרי בית־שימוש - קלקולים שסבתי היתה רואה בהם סימן לחינוך כושל. היא תסלח על נשיקות כאלה לאדם שגדל בתרבות אקזוטית, מפגרת, אבל לא לאמריקאי הגון.

קול במערכת הקריזה קורא את הקריאה האחרונה לעלייה לטיסה של אבי. כשאני נרתעת - וחשה בהתנגדות ידו על עורפי, איך הוא לחוץ אותי אליו בכוח - הנשיקה משתנה. לא עוד נשיקה צנועה בשפתיים סגורות.

אבי דוחף את לשונו עמוק אל תוך פי: לשון רטובה, תובענית, חוקרת, ואחר־כך נסוגה. הוא מרים את תיק המצלמה שלו, ובחזיון זורח הוא מצטרף אל קצה סדר הנוסעים הנבלע בתוך המטוס. כמה זמן אני עומדת שם, ידי על פי, ואנשים שוטפים סביבי? המטוס התרחק מן השער קודם שחזתי ממקומי. בעד קיר הזכוכית העבה אני צופה בהמראתו, בדחף שמרים את בטנו הכבדה הנוצצת אל העננים.

הנשיקה מפחידה אותי. אני יודעת שהיא חטא, ומעצם החטא שבה אני גם יודעת שהיא סוד. בשנים שיבואו אחשוב על הנשיקה כעל מין עקיצה מחוללת שינוי, כמו עקיצת עקרב: סם שמתפשט מפי אל מחוץ. מאז הנשיקה אני מתחילה, לאט־לאט, ללא מעצור, להירדם, לזחל על הרצון, להיות משוחקת. היא הסם שאבי נותן לי כדי שיזכר לבלוע אותי. כדי שארצה להיבלע.

זאת אני יודעת: אבי לא היה מפלצת. חייו היו כניצן שמעולם לא פרח, אלא הושמד במכת הכפור הראשונה. פשעו היה כלאו, אשמתו – סורגיו. הוא נשא את מלוא עונשו, כשם שאני נשאתי את עונשי, אך עונשו היה מאסר-עולם, ואילו אני יצאתי מן הכלא כעבור ארבעים ושבע שנים, בעבור התנהגות טובה.

בזכרוני המוקדם ביותר אני תינוקת, שרועה על מיטת אבי, זוכה לליטופים מיניים, ולאשרי איני מודעת לכל דבר זיוף. אחר כך זכיתי לרוך ועדנה. זה היה גן-העדן שלי. כמו בספר בראשית, הפאב גלזיה אל הידע והגירוש. אך שמץ של זכרונות אושר נותרו. חשתי שהייתי מיוחדת, הילדה הנבחרת, הנסיכה. בשקר הזה היה משהו מן האמת. השקר הזה היה ברכה וקללה גם יחד. עכשיו אני יודעת זאת.

עוצמת השנאה שטיפחתי כלפי אבי היתה כמידת האהבה שרחשנו לו בעבר אני ואני-האחרת שלי. אני עכשיו יודעת זאת. אבי, שלא היה מסוגל להתבטא מחמת כאבו, הביע את אהבתו בדרך המעוותת היחידה שעמדה לרשותו. עכשיו אני יודעת זאת. הייתי לו תחליף לאם ולאחות, אך הרי כולנו משמשים תחליפים זה לזה. כולנו נולדים למערכה השנייה של הטרגדיה-בעיצומה, וכל חיינו אנו מנסים לברר מה השתבש במערכה הראשונה. עכשיו אני יודעת זאת.

10. שיר מִשְׁמֵר

שְׁמֵרִי נִשְׁשׁוֹן, כִּחֹף שְׁמֵרִי, שְׁמֵרִי נִשְׁשׁוֹן,
שְׁמֵרִי חַיִּיךְ, בִּינְתֶךָ, שְׁמֵרִי חַיִּיךְ,
מִקִּיר גּוּפִי, מִגַּג גְּדֻלָּתְךָ, מִצֵּל חֲשׁוֹךְ,
מֵאֲבֵן קָלַע, מִסִּפְּתֵיךְ, מִצְּפֻרֵּיךְ.
שְׁמֵרִי נִשְׁשׁוֹן מִן הַשּׁוֹרֶף, מִן הַחֹתֶךְ,
מִן הַסְּמוֹךְ כִּמוֹ עֵפֶר וְכִמוֹ שָׁמַיִם,
מִן הַדּוֹמָם, מִן הַמַּחֲכָה וְהַמּוֹשֵׁךְ
וְהַמְמִית כְּמִי-בְּאֵר וְאֵשׁ-כִּירִים.
נִשְׁשׁוֹן שְׁמֵרִי וּבִינְתֶךָ, שְׁעַר-רֹאשִׁיךְ,
עוֹרֶךְ שְׁמֵרִי, שְׁמֵרִי נִשְׁשׁוֹן, שְׁמֵרִי חַיִּיךְ.

הַעִיר חֲשֵׁכָה. אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מַה זֶה עָם.
אֵין עָם יוֹדֵעַ מַה זֶה אִישׁ וְמַה אִשָּׁה.
אֵין בְּחֻצוֹת, אֵין בְּחֻצוֹת בְּעָרְבַת חֶם,
בְּעָרְבַת חֶם הַשֵּׁט כְּצֹחַק וְכִלְחִישָׁה,
רָצִים עַל שְׁתֵּי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
וְהַשְׁקִיעָה שְׁנִפְרָדָה מִן הָעוֹלָם
וְהַדְּגִלִים וְהַשִּׁסָּה הַחֲדָשָׁה
הַאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים, יֵצֵם, לַחֲמָם.

זֶה עָרַב קִיץ לְכַאוּרָה, זֶה לְכַאוּרָה
רַק עָרַב קִיץ טוֹב, יוֹדֵעַ וְשֹׁן,
שָׁבָא לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לֹא לְמוֹרָא
וְלֹא לְרִחַשׁ חֲשָׁדוֹת וּדְבַר אָשָׁם.

שָׁבָא עִם רֵיחַ חֲבָשִׁימִים וְעִם מְנוּחָה
אֲשֶׁר תֵּאִיר עַד אִם נְנוּחַ וְנִישָׁן.
רַק עָרֵב קִיץ חֵם וְטוֹב הוּא לְכַאוּרָה,
רַק עָרֵב קִיץ חֵם שָׁבָא לֹא לְמוֹרָא.

עַל פְּנֵי הָרְחוֹב, אֲשֶׁר הִדְלִיק אֶת הַצִּלְלִים,
עֲכָשׁוּ חֲשֵׁרוֹת הַצִּפּוּרִים אֵינָן עֲפוֹת,
אֲבָל בַּחֲרָף מְקוּלָן בֵּין הָעֵלִים
כָּל הַשְׁדָּרוֹת בָּעִיר צוֹחָחוֹת כְּמִטְרָפוֹת.
עֲכָשׁוּ שׁוֹתְקוֹת הֵן, כִּי צִפּוֹר אֵין בֵּין עָלִים.
הַחֲשָׁף בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל וְגַחְלִים.

הַחֲשָׁף בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל שֶׁל אוֹתִיּוֹת.
מוֹאֵר שְׁלִטִּים שֶׁל אוֹתִיּוֹת וְשֶׁל מְלִים.
מֵאֲחוּרֵי מוֹטוֹת בְּרָזָל וְחֲבִיּוֹת
נֹשֵׁם הָיִם, גְּדוֹל חֵר כְּבֵית-חוּלִים.
הַחֲשָׁף בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל וְאוֹתִיּוֹת.
הַחֲשָׁף בָּא, מוֹאֵר מְלִים וְגַחְלִים.

שְׁמָרִי נִמְשָׁף הָעֵיפָה, שְׁמָרִי נִפְשָׁף,
שְׁמָרִי חֲיִיד, בִּינְתָף, שְׁמָרִי חֲיִיד,
שְׁעַר רֹאשִׁי, עוֹרֵף שְׁמָרִי, שְׁמָרִי יָפִיד,
שְׁמָרִי לִבִּי הַטּוֹב, אֲמַצִּיהוּ בִידִיד.

הִנֵּה הָרוּחַ יָד שׁוֹלַחַת וּבְלִי רִחַשׁ
פֶּתָאם חִלּוֹן לֹאט נִפְתָּח בְּחֻשְׁכָּה.
אֲמָרִי מִדּוּעַ אֶת צוֹחֶקֶת כְּמוֹ פֶּחַד,

אָמַרְי מִדּוּעַ אַתָּה קוֹפֶאֶת כְּמוֹ שְׁמַחָה?
אָמַרְי מִדּוּעַ הָעוֹלָם כֹּה זָר עֲדִין
וְאֵשׁ וַמִּים מִבֵּיטִים בּוֹ מִכָּל צַד?
אָמַרְי מִדּוּעַ בּוֹ מִסְרָפִים חַיִּיךָ
כְּמוֹ צִפּוֹר מְבַהֵלָה בְּתוֹךְ כֶּף-יָדוֹ?
אָמַרְי מִדּוּעַ אַתָּה מְעוֹף וְרַעַד רָב
כְּמוֹ צִפּוֹר בַּחֲדָר בַּחֲפָשָׁה אֲשׁוּבוֹ?

הִגִּידִי לָמָּה וְאֵל מִי בְּלִי קוֹל בּוֹכָה אַתָּה?
אָמַרְי מִצֵּן לָךְ, פְּתִיחַ מֵאֲמִינָה,
שֶׁהַחַיִּים נִצְרוּ לֹא לְלַמִּידָנוּ דַּעַת,
כִּי אִם נִצְרוּ כִּדִּי לְטַל אֶת הַבִּינָה?
אָמַרְי, כִּי צַדוֹ מִדּוּעַ? מִי אָמַר לָךְ זֹאת?
אָמַרְי, מִצֵּן? מִי גָלָה לָךְ אֶת הַסּוֹד?

הַסִּכְנוֹת רַבּוֹת וּמִסְפָּרָן מֵאָה
וְהֵן רוֹבְצוֹת אוֹלִי בְּמַעְגַּל אוֹרֵב
אֵךְ לֹא אוֹתֵן, אֵךְ לֹא אוֹתֵן אַתָּה יִרְאָה,
רַק אַתָּה גִּשְׁשֵׁךְ הַמֵּאֲהָבָה וְהַמְּלֵאָה,
הַמִּתְחַלְחֶלֶת לְקוֹל צֶעֶד מִתְקָרֵב,
אוֹתָהּ יִרְאֵת, אַתָּה הַרְכָּה, אַתָּה הַשִּׁיָּה,
אַתָּה הַרְעָה, אַתָּה הַרוֹחֶצֶת בְּדַמִּי לֵב.

שְׁמֹרֵי נֶפֶשׁ, לִבָּךְ שְׁמֹרֵי, שְׁמֹרֵי נֶפֶשׁ,
שְׁמֹרֵי חַיִּיךָ, בִּינְתֶךָ, שְׁמֹרֵי חַיִּיךָ,
אוֹלֵי הָאֶשֶׁר בָּךְ שׁוֹכֵן וְהוּא דְבָשֶׁךְ,
דְּבָשֶׁךְ הֶחֱם כְּדָמִי לִבָּךְ וְדַמְעוֹתֶיךָ,

דְּבָשֶׁךְ הֶחֱם וְהַכָּבֵד וְהַחֲשֵׁךְ - -
הָעָרֵב בָּא. יָסָה מִמֶּנּוּ אֵין בִּינְתִים.
הָעָרֵב בָּא. הוּא כָּבֵד הַחֲלִיף אֶת הַשָּׁמַיִם.

שְׁמֹרֵי נֶפֶשׁ, הֵלֹא טוֹבוֹת צוֹפֵן הָעָרֵב
וְדָק עוֹד אֵין לְדַעַת בֶּיַד מִי וְאֵיךְ.
הֵלֹא הָרוּחַ, שְׁאִינָה מְדַבֶּרֶת,
לֹא לְחֹנָם רִכּוֹת נוֹגַעַת בְּכַתְּסָךְ.
בְּאוֹר יְרֵחַ וְחֶשְׁמֶל הָעִיר מוֹאֲרֶת.
שְׁמֹרֵי חַיִּיךָ, בִּינְתֶךָ, שְׁמֹרֵי נֶפֶשׁ.

שיר הנשמרת

השמים רצים, רצים, רצים,
בתריסים כל מיני עגולים נוצצים,
כל מיני דברים נעשים
יותר ויותר סמוכים.

אני נזהרת מדברים נופלים.
מאש. מרוח. משירים.
בתריסים כל מיני רוחות מכים.
כל מיני עופות מדברים.

אבל אני שומרת את נפשי מהם. וגם אני בוכה.
אני זוכרת שבקשת שאהיה ברוכה.
אני ברוכה.
השמים רצים.
הם אינם נוגעים
בשער ראשי שלך.

אינם מתקרבים אפלו לרוח
שבאה אלי ממך.
השמים רצים למקום אחר,
והרוח סביבנו, טבעת שקופה,
כמו בערב שרב, אנחנו ירח,
הרוח סביבנו עבה.

נחן סלגריין

כד. הַיְצִיָּאָה מִן הָעִיר

בַּעַל-בֵּית אֶחָד בָּא חֲדָרָיו,
סָגַר הַדֶּלֶת אַחֲרָיו.

לְאוֹר הַמְנוּחָה מָנָה כֶּסֶף,
מָנָה שׁוֹנְאָיו. מֵעַל לַוַּח לְבוֹ

אַחֲר־כֵּךְ מָחָה אֶת הַשְּׁמוֹת כָּלֶם,
הַשְּׂאִיר שֵׁם אֶחָד לְשִׁמְרוֹ לְעוֹלָם.

אַחֲר־כֵּךְ עָמַד וְכָבַה הָאוֹר,

צִמַּח נוֹצָה, כְּנָפִים וּמִקּוֹר,

עַל אֶדְנֵי הַחֲלוֹן נִתַּר עָלָה,

חָלַף עַל הָעִיר כְּצִפּוֹר גְּדוֹלָה.

חֲלִיצַת הַיָּד

נח אלהים

קפיצת הלולין

עוד ספור פרקים. תמול יצאתי משצר
ואמר לאחור ולבי עלי שש.
כי ראיתי השד החוצה את הסצר
וצינו במצחו ובקדו הפנים.

ואקרא לו: הוי, אנה זה, בצל הציון
בישיב: למד ולשקל ולמנות
כי גדולים הדברים פי שלשה או פי שנים
מגבולות המשקל וסגורי התמונות.

אך בטרם הספקתי הרהר בקמו אלה
ואשבע צדקה ואנידה: מה יש
ואראה הסלפון רץ לבן בני חלב
וזהבו מספס בבגדיו כמו אש.

מספס הזהב בשקלים באלפים.
מתרף בשודד ולוטף בכיס.
ומשך באשה מזהבת בפנים
אל ביתי העזי וארנת הפנים.

ואבין כי אלי משנע הקסוף
ונק לי הוא יעוד וקלה רק אלי
ואני הסגרתית. פצצות וקסל,
אל שקי הנושים ואל בית הקילי.

נִהְיָה לַחֲנֻף, נִהְיָה גִּרְוֹן-עֶשֶׂת.
נִהְיָה לַאֲזִל, נִהְיָה לַחֲצִים.

נִהְיָה לְנִמְלָה, נִכְסוּהוּ בְּנֶעֱל.
נִהְיָה לְשִׁלּוּלִית, נִהְיָה לְגִדּוֹת.
נִהְיָה לְעֶבְרָה, נִכְרְפוּהוּ בְּנֶעֱל.
וַתִּבְקֶינָה צִינִי הַעֲבָרָה הַזֶּה.

וּבְכֹחַ בּוֹ צִינִי הַעֲבָרָה וְרִדּוֹת-גִּנּוֹן
הַתִּנְצָב קְאִישׁ-שָׁב נִקְרָא: אֵל קִנָּא!
נִדְלָג — — נִקְרָא — — אֵד נֶפֶל בְּמוֹ אֶבֶן —
כִּי הַקִּיצָה בְּכִי בְּתוֹ הַקִּסְטָה.

הֵה, קְסִיצַת הַלּוֹלֶנֶן לְתַמְהוֹן צִיר הַפֶּלֶךְ!
לְמַרְאִיָּה עָצְמוֹ צִינִיָּהן הַרִיבוֹת,
לְמַרְאִיָּה קִפְאוּ פְּרָשֵׁי שֶׁל הַפֶּלֶךְ
וְאוֹתָהּ מְסַקִּים סְרָגוּלֵי הַסְּבִיבוֹת.

נִקְפָּץ אֲסִרֵּי הַזֶּקֶב עַל אֲרֻבֹּת.
נִפֵּל בְּפֹךְ קִיּוֹנָה וְסִנְאִים.
נִגְרוֹן נִשְׁלִיךְ מִצִּילִים וּמִגְבֻּעַת
עַל יוֹנָה וְסִנְאִי לְצֹדֵם בְּקִתְאִים.

וְנִלְדָה מִנִּי בֵּית יִצְחָק בְּחִילָמַת.
נִרְצָה הַזֶּקֶב לָהּ לִהְיוֹת מִתְנָה...
אֲבָל הִיא בֶּקֶ נִשְׁשָׁה אֵלַי אֶבֶן אֶלְמַת
וַתִּצַּג עַל הָעֶבֶן בְּגִלָּה הַקִּסְטָה.

ובעודי משתופם וקורא: הוי, הביטו! —
נחלף הלוקין, איש בר חטם ארץ.
אל בתו הקטנה הוא חוזר, בה גיט הוא
בצינים שאין במוחן לרץ.

הוא אומר: הוי, בתי. הוי לבנת הבתות.
ישמרני האל מןפילה וממום.
בקפצי על המוט בצפרת קטנתי,
בצפרת קלותי, כי אין לי מאום.

ואולי לא הייתי חוזר מן הגבה,
לולא את התמידית, לולא את מקיצה.
ומושבת אותי כמו כס הכבד
המשיג את בגלי בשיאי הקפיצה.

שצרי המלבין ממליך גנו בגנו.
כי זמן צפורך ושיבה בו נתנה.
הוי, בתי, בנפלי יום אחד כמו אבן.
את הציני עלי את בגלך הקטנה.

רך דבר, בנשאו לה הפת והמלח.
וסתאם התסלסל ניססין את פתו.
כי שפו בו נושיו את כלבי ציר הפלך
להוציא מקדיו את הפת לבתו.

ניפרץ עם המוט נקרא: ווי, אל נשת!
נהיה לצפור, נהיו לנצים.

